

Ангел Каралийчев
Чудната воденичка

Тръгнал един ловец в планината, лов да бие. Стигнал до тъмната гора и що да види? Запалила се старата гора. Дърветата пращат и падат. Услушал се ловецът и чул жален писък. Някой пищи в огъня. Упътил се към гласа и видял, че на едно обгоряло и почерняло дърво се гърчи пс-тра змия, пищи и не смее да слезе, защото под нея пламти огън.

– Брат да ми си, ловецо, отърви ме от тая напаст! – помолила се змията.

Ловецът на бърза ръка отсякъл един прът, протегнал го към дървото и змията тозчас се навила около пръта. Смъкнал я на влажната трева. Змията се разхладила, посъзвела се и рекла:

– Ти ми спаси живота, затуй ще те наградя. Видиш ли оная вита ела! Там има гнездо. В гнездото една птичка е снесла три яй-чица. Взем-ми едното, а двете ѝ остави – да си ги мъти. За яйчицето ще получиш добри пари.

Ловецът отишъл, където му казала змията, покачил се на елата и намерил гнездото. Взел едното яйце и почнал да го разглежда: яйце като яйце, само че на черупката му имало написани някакви тайни слова. Озадачен, той се върнал в града и показал яйцето на един златар. Златар-ят си сложил очилата, разчел тайните слова, бързо развързал кесията ей, хвърлил на ловеца една жълтица и му рекъл:

– Ако хванеш самата птичка и ми я донесеш жива или мъртва – цял ще те позлатя!

Да видим сега какво е било написано върху черупката на яйцето. Там пишело, че она, който изяде воденичката на птичката, ще намира всяка сутрин, като се събуди от сън, под възглавницата си кесия с жъл-тици; а който изяде сърцето на птичката, ще добие способност да чете чуждите мисли.

Дигнал се ловецът и отишъл пак в гората. Издебнал птичката, гръм-нал я и – право в златарницата. Ръцете на златарина се разтреперили, ка-то поел чудната птичка. Дал, каквото дал, на ловеца и го изпроводил. Сетне повикал ратайкинята си и поръчал:

– Сготви ми тая птичка за обяд и никому нищо да не си посмяла да дадеш, защото искам самичък да си я изям цялата.

Златарската ратайкиня имала две момчета. Като разпрапа птичката и извадила сърцето и воденичката, децата ѝ се заусуквали:

– Мамо, моля ти се, изпечи ми воденичката! – викнало по-голямото.

– А на мене сърцето – обадило се другото, по-малкото. Ратайкинята хвърлила върху въглените сърцето и воденичката, опекла ги и ги дала на

момчетата си. Едното налупало сърцето и го глътнало, другото се опитало да изяде воденичката, но тя заседнала на езика му.

На обяд златаринът се върнал, надникнал в тенджерата и почнал да рови за воденичката и сърцето. Двете деца на ратайкинята играели в градината. Изведнъж онова, което изяло сърцето, пребледняло, разтреперало се и рекло тихо на братчето си:

– Бате, хайде да бягаме!

– Защо да бягаме? – попитало другото, дете изяло воденичката.

– Защото господарят мисли да ни заколи!

– Откъде знаеш?

– Прочетох мислите му. Сега той си мисли: ще тегля ножа на ония, които са ми изяли воденичката и сърцето.

Плюли си на петите момчетата на ратайкинята и побягнаха от златарския дом. Цял ден бягали. Замръкнали в една току-що окосена ливада, легнали в мекото сено и заспали дълбоко. Като се пробудили на другия ден, онова, що изяло воденичката, намерило в сеното, там където била главата му, кесия с жълтици.

– Ама че късмет! – спогледали се двете братчета и продължили весело пътя си.

Вървели, вървели, стигнали до един голям град. Накупили си каквото им трябва: нови дрехи, ботуши, астраганени калпаци. На етанили се в най-хубавата къща и заживели безгрижно. Всяка сутрин по-голямото братче намирало под възглавницата си по една кесия жълтици. За година време напълнили два козлени чувала, а подир пет години имането им станало десет чувала. Натрупали ги в зимника, направили желязна врата и я заключили. Ключа носел в джоба си по-малкият брат.

Тъкмо срещу къщата, където живеели момчетата на златарската ратайкиня, се намирал царският дворец. Царят имал две дъщери, които по хубост нямали равни на себе си. Толкова били хубави, че ги показвали на хората за пари. Който дадял една жълтица, имал право да гледа царските дъщери един час. Влезли синовете на ратайкинята в двореца, да видят и те царските дъщери, и толкова се заплеснали, че вече не излизали от мраморния дворец. Всеки ден плащали по дванайсет жълтици за дванайсет часа и се разхождали е двете хубавици в градината на двореца. Веднъж по-голямата царска дъщеря попитала оня, дете изяло воденичката:

– Кажи ми, откъде вземате с брата си толкова жълтици? Три месеца плащате по двацет и четири жълтици на ден. От земята да извират тия жълтици, пак щяха да се свършат.

– Ще ти кажа – отговорил големият, – ако ме целунеш по челото.

Царската дъщеря, го целунала и момъкът ѝ разказал за воденичката.

– Къде е сега тази воденичка? – хитро го попитала княгинята.

– Под езика ми.

На другия ден царските дъщери поканили двамата братя в градина на угощение. Нахранили ги, напоили ги хубаво. Когато двамата братя направили главите, легнали на тревата под едно сенчесто дърво и заспали дълбоко. Тогава княгините се заловили за работа. По-голямата хванала главата на оня, дето държал воденичката под езика си, отворила му устата, бръкнала под езика му и измъкнала воденичката. Без да му мисли, тя я лапнала и я глътнала, преди да заседне под езика ѝ. А по-малката претършувала джоба на втория брат, тихичко измъкнала ключа на железната врата, дала го на слугите си и ги проводила с две каруци, да задигнат кожените чували и да ги откарат в царската съкровищница. Като свършили това, царските слуги ограбили заспалите братя и ги изхвърлили на улицата.

На другия ден по-големият брат се събудил и потърсил най-напред кесия под главата си, но нищо не намерил. Бръкнал под езика си, но и воденичката я нямало. Бре, ами сега? Сритал брата си, дигнал го и двамата се затекли към къщи. Най-напред потърсили чувалите, но видели, че железната врата е отключена, а от пълните чували няма помен. Цял ден се въртели покрай двореца и надничали през оградата. По едно време оня, дето четял чуждите мисли, рекъл на брата си:

– Бате, знаеш ли какво мислят за нас царските дъщери?

– Какво? – попитал го по-големият.

– Те мислят, че по-глупави магарета от нас няма на земята.

Засрамени и обидени, двамата братя излезли от града и се залутали в гората. Цял ден ходили насам-натам. Огладнели здравата. По едно време, като навлезли още по-дълбоко в пущинака, видели, че по клоните на един стар ясен се вие лозница с черни и бели гроздове. Зарадвали се момците и посегнали към провисналите черни гроздове. Но щом глътнали първите зърна, мигом се превърнали на магарета – с дълги уши, е опашки, с по четири крака и копита.

– Бре – рекли си уплашените братя, – каква стана тя? Как ще влачим тоя магарешки живот? Хайде поне да се наядем хубаво с грозде!

Като се назобили с черно грозде, протегнали нагоре шии да зобнат и от бялото. Налапали бели гроздове и щом ги, глътнали – веднага се превърнали пак на хора.

– Тъкмо такава грозде ни трябва! – си рекли зарадвани братята и се заловили за работа.

Насекли лешникови пръчки, изплели две кошници, напълнили ги догоре – едната с бяло, другата с черно грозде, и се върнали пак в града.

Тръгнали покрай двореца и почнали да викат:

– Грозде, грозде продаваме!

Двете княгини тъкмо брояли жълтиците в позлатената царска съкровищница. Като чули гласовете на продавачите, те се показали на прозореца.

– Как го давате? – попитала по-голямата.

– За бялото искаме една жълтица и за черното – една! – отвърнали братята.

Княгинята хвърлила една жълтица, поела през прозореца кошницата с бялото грозде и двете със сестра си го изяли на бърза ръка.

– Дайте и черното – извикала тя на братята, които чакали под прозореца, и им хвърлила още една жълтица.

Големият брат подал и втората кошница. Няма да ви разказвам какво е станало в царската съкровищница. Подир един час време по мраморната стълба към съкровищницата затропал самият цар: с корона на главата, със златен жезъл в ръката. И той искал да се порадва на чувалите с жълтиците. Отворил вратата и се стъписал: жълтиците разпилени по земята, а между чувалите се разхождат две магарици.

– Кой е посмял да вкара тия магарици в съкровищницата ми? – грозно се развикал царят. – Вън! Вън! Вън!

И започнал да удря магариците с жезъла си. Магариците заревали и се строполили по мраморните стълби, изскочили от двореца и тръгнали По улиците. Двамата братя ги настигнали, оглавили ги, яхнали ги и се упътили пак към гората. Изплели си четири големи коша, наместили по два на всяка и почнали да смъкват най-напред бяло грозде. Всеки ден продавали на пазара по четири коша. Евтино го продавали, затуй сиромасите се надваряли кой по-напред да вземе. Като обрали всичкото бяло грозде, братята напълнили четири коша с черно – и право в двореца. Царят тъкмо бил свикал министрите си на угощение. Когато на трапезата поднесли черните гроздове в златни паници – всички протегнали ръце да си зобнат – и царят, и министрите, и съветниците, и музикантите.

Страшен магарешки рев разтърсил двореца.

Тогава двамата братя зарязали магариците, напуснали града и вече не се върнали.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране, разпознаване и редакция: unicode, 2007

Публикация:

Ангел Каралийчев
Български народни приказки
Издаелство „Народна младеж“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3557>]